પેપર નંબર 4 ભારત નું બંધારણ

1. ભારતીય બંધારણની અંતર્ગત નીચેનામાંથી કઈ મૂળભૂત ફરજ નથી ?

(A) લોક ચૂંટણીમાં મતદાન કરવું. (B) વૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિનો વિકાસ કરવો.

(C) સાર્વજનિક સંપત્તિની સુરક્ષા કરવી. (D)બંધારણ પ્રત્યે નિષ્ઠાવાન રહેવું અને તેના આદર્શોનું સન્માન કરવું.

2. નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ સત્ય છે ?

(A) અનુચ્છેદ – 2 ભારત સરકારના નવા રાજ્યો બનાવવાનો અધિકાર આપે છે. જે ભારતનો ભાગ નથી.

(B) અનુચ્છેદ – 3 એ સરકારની અંદર રાજ્યની સીમાઓ બદલવાની સત્તા આપે છે.

(C) A અને B બંને સાચાં. (D) A અને B બંને ખોટા

3. નીચેનામાંથી કઈ લાક્ષણિકતા ભારતે દક્ષિણ આફ્રિકા પાસેથી અપનાવી છે ?

(A) કાયદા દ્વારા સ્થાપિત કાર્યવાહી (B) બંધારણના સુધારણા અને રાજ્ય સભાના સભ્યોની ચૂંટણી માટેની કાર્યવાહી

(C) રાષ્ટ્રપતિશ્રીની ચૂંટણી પદ્ધતિ (D) સાંસદની સંયુક્ત બેઠક

4. અનુચ્છેદ – 358 અને 359 એ મૂળભૂત અધિકાર પર રાષ્ટ્રીય કટોકટીની અસરનું વર્ણન કરે છે. તો નીચેનામાંથી કયુ વિધાન અનુચ્છેદ – 358 અને 359 બાબતે યોગ્ય છે ?

(1) અનુચ્છેદ – 358 બાહ્ય કટોકટીના બનાવમાં જ લાગુ પડે છે. આંતરિક કટોકટીમાં નહિ.

(2) અનુચ્છેદ – 359 મુજબ બાહ્ય અને આંતરિક બંને કટોકટીમાં કાર્યરત છે.

(3) અનુચ્છેદ –358 સમગ્ર દેશ માટે લાગુ પડે છે અને જ્યારે અનુચ્છેદ –359 સમગ્ર દેશમાં અથવા મર્યાદિત ભાગમાં જ લાગુ પાડી શકાય છે.

(A) માત્ર 1 અને 2. (B) માત્ર 1 અને 3 (C) માત્ર 2 અને 3. (D) 1, 2 અને 3

5. સંસદની સરળ બહુમતિથી નીચેનામાંથી કઈ અનુસૂચિમાં સુધારો કરી શકાય છે ?

(1) બીજી અનુસૂચિ. (2) પાંચમી અનુસૂચિ (3) છઠ્ઠી અનુસૂચિ. (4) સાતમી અનુસૂચિ

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 1 અને 4. (C) માત્ર 2 અને 3. (D) માત્ર 1, 2 અને 3

6. રાજ્યનીતિના નિર્દેશક સિદ્ધાંતોના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું નિવેદન સાચું છે ?

(1) અદાલત કોઈ પણ નિર્દેશક સિદ્ધાંતોને ગેરબંધારણીય અને અમાન્ય તરીકે ઉલ્લંઘન કરતો કાયદો જાહેર કરી શકતી નથી.

(2) અદાલતો જામીન પર કાયદાની માન્યતાને સમર્થન આપી શકે છે તે નિર્દેશકને અસર કરવા માટે ઘડવામાં આવે છે.

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 2. (C) 1 અને 2 બંને. (D) એકપણ નહિ

7. બંધારણમાં નીચે જણાવેલ જોગવાઈમાંથી ભારતીય રાજ્યના બિનસાંપ્રદાયિકતાને છતી કરે છે ?

(1) રાજ્ય એ કાયદાની સામે કોઈપણ વ્યક્તિની સમાનતાને નકારશે નહિ.

(2) રાજ્ય દ્વારા સંચાલિત કોઈપણ શૈક્ષણિક સંસ્થામાં કોઈ ધાર્મિક સૂચના આપવામાં આવશે નહિ.

(3) રાજ્ય તમામ નાગરિકોને સમાન નાગરિક સંહિતા માટે સુરક્ષિત સેવાનો પ્ર કરશે.

(4) સમાજના કોઈપણ વિભાગને તેની અલગ ભાષાને જાળવવાનો અધિકાર હશે.

(A) 1, 2 અને 3. (B) માત્ર 2. (C) માત્ર 2 અને 3 (D) 1, 2, 3 અને 4

crexamnmaterials.in

8. ભારતીય રાષ્ટ્રપતિની કચેરીનો કાર્યકાળ....

(A) બંધારણ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે. (B) રાજ્ય વિધાનસભાની ભલામણ દ્વારા પણ બદલી શકાય છે.

(C) કેન્દ્રમાં સરકારના રાજકીય પક્ષ દ્વારા બદલી શકાય છે. (D) વર્તમાન રાષ્ટ્રપતિશ્રી દ્વારા બદલી શકાય છે.

9. યુનાઈટેડ નેશનમાં આંતરરાષ્ટ્રીય કાનૂની સમસ્યાઓને કોના દ્વારા રજૂઆત અથવા સેટલ કરવામાં આવે છે ?

(A) જનરલ એસેમ્બલી દ્વારા. (B) સુરક્ષા પરિષદ દ્વારા. (C) ઈન્ટરનેશનલ કોર્ટ ઓફ જસ્ટીસ દ્વારા. (D) ટ્રસ્ટીશીપ કાઉન્સીલ દ્વાર

10. નીચેના જોડકાં જોડો.

1. કાયદાનો નિયમ. a. જર્મન બંધારણ

2. ડાયરેકટીવ સિદ્ધાંતો. b. ઓસ્ટ્રેલિયન બંધારણ

3. સમવર્તી યાદી. c. આઈરિશ બંધારણ

4.ઈમરજન્સી દરમિયાન મૂળભૂત અધિકારોનો સસ્પેન્શન d. બ્રિટિશ બંધારણ

(A) 1 - d, 2 - h, 3 - a, 4 - c. (B) 1 - d, 2 - c, 3 - b, 4 - a. (C) 1 - h, 2 - c, 3 - d, 4 - a (D) 1 - b, 2 - a, 3 - d, 4 - c

11. નીચેનામાંથી કોણ ભારતના રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા નિયુક્ત કરવામાં આવે છે ?

(1) ચેરમેન ઓફ ફાઈનાન્સ કમિશન (2) ડેપ્યુટી ચેરમેન ઓફ પ્લાનીંગ કમિશન. (3) ચીફ મીનીસ્ટર (મુખ્યમંત્રી) ઓફ યુનિયન ટેરેટોરી

(A) માત્ર – 1. (B) માત્ર 1 અને 2. (C) માત્ર 1 અને 3. (D) માત્ર 2 અને 3

12. નીચેના વાકયો પર વિચાર કરો.

(1) ભારતના બંધારણ મુજબ વટહુકમ બહાર પાડવાની સત્તા માત્ર રાષ્ટ્રપતિશ્રી પાસે જ છે.

(2) ભારતમાં રાજ્યમાં કટોકટી જાહેર કરવાની સત્તા માત્ર રાષ્ટ્રપતિશ્રી પાસે જ છે.

ઉપરનામાંથી કયું વિધાન સત્ય છે ?

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 2. (C) 1 અને 2 બંને. (D) એકપણ નહિ

13. બંધારણના નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરો.

(1) જાહેર હિસાબ સમિતિના ચેરમેનશ્રીની નિમણૂક લોકસભાના અધ્યક્ષ દ્વારા કરવામાં આવે છે.

(2) જાહેર હિસાબ સમિતિમાં લોકસભાના સભ્યો, રાજ્યસભાના સભ્યો તથા ઉદ્યોગ અને વેપારના કેટલાક વિખ્યાત વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થાય છે.

ઉપરનામાંથી કયુ વિધાન સત્ય છે ?

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 2. (C) 1 અને 2 બંને. (D) એકપણ નહિ

14. બંધારણના નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરો.

(1) મફત અને ન્યાયી ચૂંટણીની દેખરેખ, દિશા

(2) રાજકીય પક્ષોને માન્યતા આપવી, રાજકીય પક્ષો અને અલગથી ચૂંટણી લડી રહેલા ि ફાળવવા. NSTITUTE FOR

(3) લોકસભા, રાજ્યસભા સંસદ, રાષ્ટ્રપતિશ્રી અને ઉપરાષ્ટ્રપતિશ્રીના દાન પત્રની તૈયારી કરવી.

(4) ચૂંટણી વિવાદિત કેસોમાં અંતિમ ચૂકાદાની જાહેરાત. ઉપરનામાંથી કઈ ભારતીય ચૂંટણીપંચની કામગીરી છે ?

(A) માત્ર 1, 2 અને 3. (B) માત્ર 2, 3 અને 4. (C) માત્ર 1 અને 3. (D) માત્ર 1, 2 અને 4

crexamnmaterials.in

15. નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરો.

(1) રાષ્ટ્રીય અનુસૂચિત જનજાતિ આયોગનું કાર્ય એવા સમુદાયમાં વન સુરક્ષા અને સામાજિક વનસંવર્ધનમાં વધારે સહયોગ કરવો કે જે અનુસૂચિત જનજાતિના છે.

(2) રાષ્ટ્રીય અનુસૂચિત જનજાતિ આયોગની શક્તિ સિવિલ કોર્ટની સમાન હોય છે.

ઉપરનામાંથી કયુ વિધાન ખોટું છે ?

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 2. (C) 1 અને 2 બંને. (D) એકપણ નહિ

16. નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરો.

(1) ભારતના બંધારણમાં એવી એક પણ જોગવાઈ નથી કે સ્ત્રી અને પુરુષને સમાન કાર્ય માટે સમાન વેતન આપવામાં આવે.

(2) ભારતનું બંધારણ પછાત વર્ગોને વ્યાખ્યાયિત કરતું નથી. ઉપરનામાંથી કયું વિધાન ખોટું છે ?

(A) માત્ર 1. (B) માત્ર 2. (C) 1 અને 2 બંને (D) એકપણ નહિ

17. નીચેના જોડકાં જોડો.

1. 1971	a. પાંચમી સામાન્ય ચૂંટણી
2. 1978	b. પંચાયતી રાજ સિસ્ટમની શરૂઆત
3. 1952	c. રાષ્ટ્રીય વિકાસ પરિષદની રચના
4. 1959	d. અનુચ્છેદ – 19 માંથી મિલકતના અધિકારને

(A) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d. (B) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a. (C) 1-a, 2-d, 3–c, 4-d, (D)1-c, 2-d, 3-a, 4-b

18. અંતિમ ઔપચારિકતા શું છે કે જેના વગર કેન્દ્રીય બિલ કાયદો બની શકે નહીં?

(A) વડાપ્રધાનશ્રીના હસ્તાક્ષર. (B) લોકસભાના સ્પિકરશ્રીના હસ્તાક્ષર.

(C) યુનિયન કાયદા પ્રધાનશ્રીના હસ્તાક્ષર. (D) રાષ્ટ્રપતિશ્રીના હસ્તાક્ષર

19. નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ સાચો છે ?

(A) ચૂંટણીપંચની સ્થાપના અનુચ્છેદ – 320 પ્રમાણે થઈછે. (B) મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરશ્રીની નિમણૂક રાષ્ટ્રપતિશ્રી કરે છે.

(C) ચૂંટણીપંચમાં એક મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરશ્રી અને બીજા ચાર સભ્યો હોય છે. (D) B અને C બંને

20. નીચેનામાંથી કયું વિધાન એડવોકેટ જનરલશ્રી સાથે સંલગ્ન છે?

(1) તે રાષ્ટ્રપતિશ્રીની ઈચ્છા મુજબ પોતાના પદ પર રહેશે. (2) એટર્ની જનરલશ્રીની જેમ તેનો કોઈ બંધારણમાં વિશેષ પદનો ઉલ્લેખ નથી.

(3) તેઓના પગાર તથા ભથ્થા રાષ્ટ્રપતિશ્રીની ઈચ્છા મુજબ રહેશે. (4) તેઓ રાષ્ટ્રના સર્વોચ્ચ કાયદા અધિકારીશ્રી રહેશે.

(A) માત્ર 1, 2 અને 4. (B) માત્ર 1 અને 3. (C) માત્ર 2 અને 4. (D) માત્ર 1, 3 અને 4

21. કોના દ્વારા લોકસભાના કાર્યકાળ પૂરા થવા પહેલાં જ ભંગ કરવામાં આવે છે....

(A) રાષ્ટ્રપતિશ્રી દ્વારા સ્વવિવેકથી. (B) પ્રધાનમંત્રીશ્રી દ્વારા સ્વવિવેકથી

(C) લોકસભાના અધ્યક્ષશ્રીના સ્વવિવેકથી. (D) પ્રધાનમંત્રીશ્રીની ભલામણથી રાષ્ટ્રપતિશ્રી દ્વારા

crexammaterials.in

22. ભારતના નીચે આપેલ ન્યાયાલયમાંથી કોને 'કોર્ટ ઓફ રેકોર્ડર્સ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) માત્ર સર્વોચ્ચ અદાલતને. (B) માત્ર વડી અદાલતને

(C) સર્વોચ્ચ અદાલત તથા વડી અદાલત બંનેને. (D) જનપદ ન્યાયાલયને

23. ભારતના એટર્ની જનરલશ્રી વિશે નીચેનામાંથી શું સત્ય નથી?

(A) તેઓ ભારત સરકારના કાનૂની સલાહકાર છે. (B) તેમનો કાર્યકાળ અને પગાર રાષ્ટ્રપતિશ્રી દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે.

(C) સંસદની કાર્યવાહીમાં તે મતદાન કરી શકે છે. (D) તેઓ સરકારને સંક્ષેપતા કેસમાં હાઈકોર્ટ કે સુપ્રીમકોર્ટ સમક્ષ હાજર થાય છે.

24. નીચેના વિધાનો પર વિચાર કરો.

(1) સામાન્ય ખરડાની બાબતમાં રાજ્યપાલશ્રી જ્યારે રાષ્ટ્રપતિશ્રીની મંજૂરી માટે મોકલવામાં આવેલ હોય તો રાષ્ટ્રપતિશ્રી તેને અસંખ્ય વખત પુનઃવિચારણા માટે મોકલી શકે છે.

(2) બંધારણીય સુધારણા ખરડાને રાષ્ટ્રપતિશ્રી મંજૂરી આપવા બંધાયેલા નથી.

(3) બંધારણીય સુધારણા ખરડો રાજ્ય બહુમતિથી રજૂ કરી શકાય છે.

ઉપરનામાંથી કયા વિધાનો સત્ય

(A) માત્ર 1 (B) માત્ર 1 અને 2. (C) માત્ર 1 અને 3 D) 1, 2 અને 3

25. નીચેના યોગ્ય જોડકાં જોડો.

વડાપ્રધાન	કાર્યો
1. શ્રી લાલબહાદુર શાસ્ત્રી	a.ટેલિકોમની ક્રાંતિ થઈ
2. શ્રી રાજીવ ગાંધી	b. રાઈટ ટુ ઈન્ફોર્મેશન અમલી બન્યો
3. શ્રી મનમોહનસિંહ	c. વિશ્વાસ પ્રસ્તાવ દ્વારા પરાજિત થનાર વડાપ્રધાન
4. શ્રી એચ.ડી. દેવગૌડા	d. NDDB ની સ્થાપના કરવામાં આવી.

(A) 1 - a, 2 - d, 3 - c, 4 - b. (B) 1 - d, 2 - a, 3 - h, 4 - c

(C) 1 - d, 2 - b, 3 - a, 4 - c. (D) 1-b, 2 - c, 3 - d, 4 - a

crexammaterials.in